

Educació de nens i joves

Codi: 101684
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500260 Educació social	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: José Ramón Tello Sánchez

Correu electrònic: jose.tello@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per dur a terme un adequat seguiment de l'assignatura, no existeixen prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura, es una assignatura obligatòria de tercer curs que pretén formar en un dels àmbits professionals de més abast de l'Educació Social alhora que fonamentar-lo des del punt de vista metodològic: l'atenció socioeducativa i comunitària en les etapes de la infantesa, l'adolescència i Joventut.

Els objectius formatius generals de l'assignatura són:

1. Contextualitzar els processos socioeducatius en tres etapes claus en el desenvolupament d'una persona: la infantesa, l'adolescència i la Joventut.
2. Conèixer els diferents recursos formatius i educatius i d'atenció a la infància i a l'adolescència en base a un territori i els diversos agents que hi operen.
3. Identificar i iniciar el desenvolupament de les competències de l'educador/a social per treballar adequadament en aquestes etapes vitals de manera articulada amb altres agents educatius i socialitzadors.

Competències

- Acompanyar les persones en els seus processos de creixement i emancipació.
- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Analitzar l'organització i gestió d'institucions socioeducatives.
- Aplicar les competències socioemocionals necessàries per gestionar les relacions humanes.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.

- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.
- Fomentar l'autonomia dels participants i buscar un equilibri entre les seves funcions com a orientador, facilitador i promotor de la dinàmica socioeducativa.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Utilitzar informació i coneixement de les diferents fonts i contextos (informes, articles, etc.) propis de les ciències socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les conseqüències per a l'acció socioeducativa dels diferents paradigmes teòrics.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
3. Analitzar els aspectes deontològics de l'educació social en l'àmbit de la infància i adolescència.
4. Analitzar les competències socioemocionals necessàries per al treball amb la infància i adolescència en risc.
5. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
6. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
7. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
8. Conèixer el funcionament específic de les institucions dedicades a la infància i l'adolescència.
9. Conèixer els diferents paradigmes teòrics.
10. Conèixer i utilitzar les principals fonts de generació de coneixement científic sobre la infància i adolescència a Catalunya i Espanya.
11. Desenvolupar estratègies per a fomentar processos de resiliència.
12. Dissenyar i aplicar intervencions específiques per a la infància i adolescència en risc.
13. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
14. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
15. Mantenir una actitud de respecte, pràctiques i comportaments que atenguin a la diversitat i igualtat.
16. Orientar i acompanyar els menors desprotegits en els seus processos evolutius i d'inserció en la vida autònoma.
17. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
18. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
19. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Concepte d' infància, adolescència i joventut. Principis pedagògics i propostes metodològiques.
2. Drets dels nens, sistemes de protecció i benestar. Xarxes, serveis i programes per a la infància i l'adolescència. Marc legal socioeducatiu a Catalunya.
3. Educació i prevenció en el àmbit familiar. Pràctiques familiars i desenvolupament. Continuitats i discontinuïtats.
4. L'educació social en l'àmbit escolar. Xarxes, serveis i programes.
5. Educació, prevenció i desenvolupament en el context del territori proper (comunitari i local). Temps lliure, de lleure, consum, associacionisme, participació i producció cultural.
6. Programes i accions socioeducatives en els diferents contextos: elements metodològics.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	30	1,2	
Seminaris pràctics sobre el desenvolupament de l'assignatura	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Treball no presencial dirigit a partir de pautes proporcionades pel professorat	30	1,2	
Tipus: Autònomes			
Treball propi per adquirir les competències de manera autoregulada	75	3	

El protagonisme en el procés d'ensenyament aprenentatge és de l'alumnat i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a l'inici d'aquest apartat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació única (carpeta docent, pràctiques d'aula i examen escrit)	60	0	0	1, 3, 5, 4, 7, 18, 12, 16, 8, 10, 9, 15
Dossier cooperatiu d'aprenentatge (portafoli)	40	0	0	6, 1, 3, 5, 7, 18, 2, 12, 13, 16, 14, 8, 9, 17, 19
Estudi de casos, treballs pràctics, simulacions i altres activitats programades, recollides al portafoli individual	20	0	0	1, 3, 4, 12, 11, 16, 8, 10, 9, 15
Prova individual de conceptes	40	0	0	1, 3, 4, 12, 11, 16, 8, 10, 9

Avaluació continuada

L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professorat de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable. Per aprovar l'assignatura cal entregar totes les activitats previstes i obtenir una nota mínima de 5 sobre 10 en la mitjana de les tres activitats avaluatius. No es farà mitjana i s'entendrà l'assignatura com no superada si no s'arriba a un mínim de 4 sobre 10 en cadascun dels 3 àmbits avaluatius.

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb tres grans blocs (activitats d'avaluació), que són:

1er. Pràctiques d'aula grupals: Estudi de casos, simulacions, anàlisi documental, entre d'altres. De totes elles se'n farà una mitjana sempre que la nota obtinguda sigui com a mínim de 5 punts en cada activitat, el lliurament d'aquestes activitats anirà lligat al calendari de realització de l'assignatura.

2on. Lliurament de Portafoli individual: data de lliurament 09/01/2025.

3er. Examen final de l'assignatura: de l'assignatura 19.12.2024.

* Les pràctiques d'aula estaran distribuïdes al llarg de tota l'assignatura, temporitzades en les quals s'indicarà la data d'inici i la data de lliurament de la pràctica. La devolució i el seguiment de les pràctiques que formen part de la qualificació serà inferior a vint dies. Aquestes pràctiques d'aula es realitzaran en petits grups (màxim 4 persones) que formaran subgrups en cada seminari.

Per a l'alumnat que ho demani, la data i hora de revisió s'acordarà amb el professorat (la data de revisió serà, aproximadament, aproximadament als dos dies posteriors a l'examen individual escrit).

La data de la recuperació serà el 30 de gener de 2025, essent una prova similar a la prova ordinària.

Per participar en la recuperació cal estar avaluat/da en un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de l'assignatura.

Avaluació única

L'avaluació única constarà de dos elements avaluatius, que es celebraran el dia 23.01.25:

- Un examen escrit de desenvolupament que versarà sobre el temari, que inclourà tot el contingut treballat a l'assignatura, que tindrà un valor del 50% de la nota final.

- Superar les activitats complementàries que es penjaran a l'aula Moodle. Entre aquestes, existirà una defensa oral que es farà després de la finalització de l'examen escrit, seguint l'ordre establert pel professorat.

Per superar l'assignatura a la modalitat d'avaluació única cal treure un 5 sobre 10, un cop feta la mitjana dels dos elements avaluatius. No es farà mitjana i s'entendrà l'assignatura com no superada si no s'arriba a un mínim de 4 sobre 10 en cadascun dels 2 àmbits avaluatius.

La data de la recuperació serà el 30 de gener de 2025 mitjançant proves similars a l'avaluació ordinària.

Per a l'alumnat que així ho demani, la data i hora de revisió s'acordarà amb el professorat (la data de revisió serà, aproximadament, entre 3 i 4 dies posteriors a l'examen individual escrit). Per participar en la recuperació cal estar avaluat en un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de l'assignatura.

Dades d'interès per ambdues modalitats d'avaluació

L'assignatura és essencialment professionalitzadora, enfocada a la participació de l'alumnat a l'aula. En conseqüència, l'assistència presencial a classe és obligatòria.

Quan l'alumnat no assisteix a un mínim del 80% de les activitats docents, l'assignatura no es podrà avaluar. Per tal que una absència sigui justificada aquesta ha d'estar documentada. Només poden ser absències

justificades les derivades de força major sobrevingudes com malaltia o situacions similars que impedeixen assistir a les activitats docents. La realització d'altra activitat formativa del grau podrà ser considerada absència justificada si així ho accepta amb anterioritat el professorat responsable de l'assignatura.

Les classes comencen puntualment. No s'admet l'entrada a classe una vegada aquesta hagi començat ni la sortida avançada a la seva finalització.

L'actitud a l'aula ha de ser proactiva, respectuosa i constructiva. Es recomana contribuir amb idees, preguntes i comentaris rellevants que enriqueixin el debat i l'aprenentatge col·lectiu.

Es valorarà la capacitat de relacionar els continguts conceptuals amb els procedimentals, emmarcat tot pels valors deontològics de la professió.

Igualment, a més dels àmbits avaluatius que determinen la qualificació final, es valorarà la competència comunicativa general, oral i escrita, i un bon domini de la llengua vehicular que consta a la guia docent. En totes les activitats es tindrà en compte la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si es considera que no compleix aquest requisit.

Cal advertir que el plagi o la còpia en qualsevol de les activitats avaluatives serà motiu de suspens.

Bibliografia

- Alegre Canosa, M.A. (2005). *Geografies adolescents a secundària: els posicionaments dels fills i filles de famílies d'origen immigrant en els mapes relacionals i culturals articulats en l'àmbit escolar*. Tesi doctoral dirigida per Xavier Bonal i Sarró Bellaterra : Universitat Autònoma de Barcelona. [Recurs electrònic] <http://www.tdx.cat/TDX-0714105-162736/>
- Boos, F.; Exner, A. Haitger, B. (1997). *Las redes sociales son distintas*. Perspectivas de Gestión, 1997.
- Bronfenbrenner, U. (1987): *La ecología del desarrollo humano*. Barcelona: Paidós.
- Coord. Estatal de Educadores Especializados (1989): «Perfil profesional y formación del educador especializado» a *Menores*. Núm. 13-14. Madrid: Ministeri d'Afers Socials (pàg. 139-150).
- Colom, a. (1987): *modelos de intervención socioeducativa*. Madrid: Narcea.
- Demause, Il. (1982): *historia de la infancia*. Madrid: Alianza.
- De Lucs, F i Murillo de la Cueva. (2006). La infancia en desamparo. Huelva. Portularia, vol. VI, núm. 2, 2006, pp. 213-215
- Fantova, F. (2001). *La gestión de organizaciones no lucrativas*. Madrid: Ed ccs. Madrid.
- Funes, J.; Toledano, Il.; Vilar, J. (1997): *Intervención Psicopedagógica sobre problemas de adaptación social*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- Gómez-granell, C.; García Milà, M.; Ripol-millet, A.; Panchón, C. (2004): *Infancia y familias: realidades y tendencias*. Barcelona. Institut d'Infància i Món Urbà. Ariel.
- Guerau, F. (1985): *la vida pedagógica*. Barcelona: Roselló.
- Montané, J., Jariot, M. I Arnau, L. (Coords.) (2010). *Programes d'orientació d'hàbits saludables i per al desenvolupament per a nois i noies entre 12 i 18 anys*. Bellaterra : Universitat Autònoma de Barcelona.
- Muñoz, C. (1989): «La pedagogía como marco de reflexión del educador especializado. ¿Cuál es la pedagogía base?» a *Menores*. Núm. 13-14. Madrid: Ministeri d'Afers Socials (pàg. 77-80).
- Picarnell_Lucas, A i Verde-Diego, C. (2017). *Questions ètiques derivades de la intervenció amb adolescents. Una mirada socioeducativa y tecnocrítica*. (pp. 133-149). Valencia
- Puig, I. De (Coord.) (2010). *Som joves, tenim drets... I deures*. Barcelona : Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans, Departament d'Educació.
- Unió Europea (2009). *EU youth report*. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities.
- Vasquez O. (2014). *Infancia, Juventud y Ley*. Revista de divulgación científica del trabajo con menores.

Web:

- "Con los bolsillos llenos de técnicas" http://paideia.synaptium.net/pub/pesegpatt2/asi/asi_tecnicas.pdf
- CNJC i APSAS, (2020). Encarem el suïcidi juvenil: orientacions i eines per a entitats juvenils. https://www.cnjc.cat/sites/default/files/u89/encarem_el_suicidi_juvenil-eines-orientacions.pdf
- Grupo de trabajo de la actualización de la Guía de Práctica Clínica sobre la Depresión Mayor en la Infancia y la Adolescencia, (2018). Guía de Práctica Clínica sobre la Depresión Mayor en la Infancia y la Adolescencia. Actualización. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Unidad de Asesoramiento Científico-técnico (Avalia-t). https://portal.guiasalud.es/wp-content/uploads/2018/12/GPC_575_Depresion_infancia_Avaliat_compl.pdf
- -UPRIGHT PROGRAM: projecte europeu que té com a objectiu millorar el benestar i la resiliència de les joves. https://www.uprightprogram.eu/school_es/

Programari

Per la realització d'aquesta assignatura s'emprarà entre d'altres programes el: Genopro, Eina de cribatge i el RUMI.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	311	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	312	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	3	Català	primer quadrimestre	matí-mixt